

Postup pri akútnej intervencii

1. Zachytenie podnetu

Pedagogický zamestnanec (PZ), odborný zamestnanec (OZ), člen školského podporného tímu (ŠPT) je priamo svedkom incidentu alebo má informácie o incidente.

2. Poskytnutie bezprostrednej prvej pomoci

V prípade potreby je obeti poskytnutá prvá pomoc a zaistiť sa jej bezpečie.

3. Zvolanie intervenčného tímu

Intervenčný tím: (tím pre riešenie šikanovania)

PZ
s informáciami
o incidente

zástupca
vedenia
školy

OZ/ŠPT

ďalšie dôležité
osoby inter-
venčného tímu

4. Činnosť intervenčného tímu

5. Závery intervenčného tímu

Intervenčný tím vyhodnotí zrealizované kroky, posúdi, či išlo o jednorazový incident alebo šikanovanie, nastaví opatrenia potrebné vykonať vo vzťahu k agresorovi, obeti a svedkom, navrhuje stratégie dlhodobej intervencie.

Zostavenie intervenčného tímu je v kompetencii vedenia školy, prípadne vedením poverenej osoby.

Postup pri dlhodobej intervencii

Po akútnej intervencii nastupuje kontinuálna a systematická práca s obetou, agresorom a s kolektívom, v ktorom došlo k šikanovaniu, v zmysle korigovania nežiaduceho a rizikového správania.

Vo vzťahu k obeti ide o sprostredkovanie pomoci z hľadiska nadobudnutia mechanizmov na zvládanie a spracovanie prípadného traumatického zážitku, s cieľom minimalizovať vplyv šikanovania na jej psychiku. Obeti je poskytovaná podpora pri osvojovaní sociálnych zručností zamedzujúcich riziku jej opakovaného šikanovania.

Vo vzťahu k agresorovi ide o intervencie zamerané na pochopenie neprimeranosti a nevhodnosti šikanovania, rozvíjanie empatie a sociálne žiaduceho správania. Agresorovi je poskytovaná odborná pomoc s cieľom nadobudnúť mechanizmy na zvládanie vlastných frustácií a neprimeraných foriem agresívneho správania.

V kolektíve je potrebné:

- realizovať prevenciu ako v prostredí, v ktorom sa už objavilo rizikové správanie,
- pomôcť agresorovi a obeti sa znovu funkčne začleniť do kolektívu,
- zintenzívniť monitoring sociálnej klímy,
- pracovať so skupinovú dynamikou (podporovať pozitívne vzťahy v triede, analyzovať negatívne vplyvy a pod.).

Udalosť je potrebné reflektovať s cieľom zefektívnenia preventívnych opatrení a postupov pri riešení šikanovania v budúcnosti.

Šikanovane

Šikanovanie je:

opakované konanie jednotlivca alebo skupiny s úmyslom ublížiť, zastrašiť či získať moc. Je prítomná psychická, fyzická alebo sociálna prevaha agresora nad obetou, ktorá sa nedokáže brániť.

Šikanovanie nie je:

konflikt, pri ktorom sú účastníci približne rovnako silní a obeť sa dokáže brániť.

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

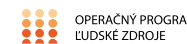

USMERNŌVAŤ
PRE PRAX

Tento projekt je financovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci operačného programu Ľudské zdroje.

Európska únia
Európsky sociálny fond

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝCHOVY A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

www.vudpap.sk
www.esf.gov.sk
www.minedu.sk

Opatrenia realizované ako prevencia šikanovania v širšej rovine

Identifikácia a zabezpečenie kritických miest – monitorovanie priestorov, kde je predpoklad výskytu šikanovania, napr. odlahlé miesta, chodby, šatne, jedáleň, WC a pod.

Propagácia nulovej tolerancie šikanovania – obmedzenie konania podporujúceho šikanovanie, napr. zbytočné súperenie medzi triedami, kult „stopercentnosti“, neprimerané sankcie a **podpora konania smerujúceho k minimalizácii výskytu šikanovania**, napr. prítomnosť osôb, ktorým sa môže žiak zveriť, dozory a kamery v kritických priestoroch školy a pod.

Manažment rizikových situácií – identifikácia a spracovanie rizikových situácií, ktoré môžu vytvárať priestor na šikanovanie, napr. nový žiak v kolektíve, žiaci s výraznou „inakosťou“, identifikované užívanie psychoaktívnych látok vrátane alkoholu a pod.

Monitoring sociálnej klímy – pravidelné monitorovanie pocitov a potrieb žiakov v škole, sociometria, neformálne návštevy OZ v triedach, ranný filter, ranné kruhy a pod.

Existencia informačnej infraštruktúry – jednoduchá a prehľadná informačná kampaň o postupoch „čo robiť, ak...“, kontakty na osoby poskytujúce pomoc v škole i mimo nej.

Logistika prijímania podnetov – schránka dôvery, mail, chat, kontaktné osoby a pod.

Tvorba siete spolupracujúcich subjektov – inštitúcie poskytujúce poradenské služby, preventisti, koordinátor ochrany detí pred násilím a pod.

Opatrenia realizované ako prevencia šikanovania v užšej rovine

Realizácia preventívnych aktivít a preventívnych programov na škole – funkčná, konkretizovaná a jasne formulovaná preventívna stratégia školy a kontinuálna preventívna činnosť cielená na všetky triedy, intenzívnejšie na kolektívy s vyššou mierou rizika, napr. tie, v ktorých sa šikanovanie už vyskytlo.

Nepodceňovanie a nebagatelizovanie rizika šikanovania – odmietanie prejavov násilia na škole, uvedomovanie si rizík a vplyvov šikanovania na duševné zdravie.

Vytvorenie priestoru na budovanie sociálnych zručností žiakov na vyučovaní, triednických hodinách.

Spolupráca s externými inštitúciami – OZ zariadenia poradenstva a prevencie, preventisti z iných externých subjektov poskytujúcich poradenské služby a služby krízovej intervencie.

Ďalšie dôležité odporúčania:

- nespochybňovať tvrdenia obeť,
- počas akútnej intervencie označovať situáciu ako incident a agresora ako účastníka incidentu, pokiaľ sa nepreukáže, že ide skutočne o šikanovanie,
- zaujímať sa o fakty, zistiť súvislosti incidentu, históriu vzájomných vzťahov medzi účastníkmi.

! ČO JE EŠTE POTREBNÉ VEDIEŤ PRI PREVENCIÍ ŠIKANOVANIA

Bystanders alebo fenomén prihliadajúcich:

- jav, keď svedkovia nezasahujú do diania,
- svedkovia zažívajú strach z odplaty,
- dochádza k rozptýleniu zodpovednosti za konanie agresora medzi všetkých zúčastnených,
- agresor získava dojem, že jeho konanie je skupinou akceptované a podporované,
- obeť má pocit, že jej nikto nechce pomôcť.

Odporúčanie pre prevenciu:

- viesť žiakov k prevzatíu iniciatívy napriek tlaku skupiny.

Celoškolská stratégia riešenia šikanovania

Je vhodné nastaviť politiku školy, ktorá neakceptuje žiadne prejavy šikanovania a kyberšikanovania, zakomponovať stratégiu do školskej dokumentácie (napr. plán prevencie šikanovania) a podľa potreby ju aktualizovať.

Viac informácií o šikanovaní nájdete na webovom sídle VÚDPaP-u www.vudpap.sk